

De centrale rol van ethiek

Wat willen we kinderen leren?

Dat betekent dat er bewust aandacht moet worden geschonken aan het leren denken over ethiek in relatie tot technologie.

We zien dat de technologische innovatie zo snel gaat dat er niet altijd tijd is om na te denken over het effect op ons leven en de samenleving.

FutureNL stelt leerkrachten in staat de jonge generatie digitale technologie te laten zien en ervaren zoals het is: krachtig, machtig en prachtig.

Wij gaan in alle activiteiten en in het lesmateriaal het gedachtegoed rondom het actief leren denken en handelen vanuit een ethisch kader een centrale rol laten spelen.

- pijlers:**
- 1 mediawijsheid
  - 2 computational thinking
  - 3 ict basisvaardigheden
  - 4 informatie vaardigheden

- een goede les:**
- ethische context: vraag A of B
  - vaardigheid 1: waarnemen
  - vaardigheid 2: begrijpen
  - vaardigheid 3: beïnvloeden
  - afronding: dus...

Vragen in de lessen & trainingen:

Vraag A: moreel kompas
Stel twee vragen:
1. Brengt het de wereld schade toe?
2. Helpt het de wereld verder?

Vraag B: onderzoek
1. Vraag: Is dit een goede techniek/ ontwikkeling?
2. Verzamel argumenten voor en tegen.
3. Laat de klas beslissen.

De kinderen komen er achter hoe zij zich verhouden tot de effecten van technologie en leren een eigen mening vormen.

(Hoe) ervaar je de effecten van technologie?

Hoe behouden we onze digitale soevereiniteit?

Wanneer ga je nadenken over de gevolgen van technologie?

Wat is de vrije wil?

Hoe weet je of je echt zelf kiest?

Verandert techiek mensen?

Welke handelingen doe je bewust en sta je achter?

Van welke baal je?

Welke kracht heb jij online of bij het gebruik van technologie? Hoe zet je de kracht in die je hebt?

Als consument gebruik maken van technologie heeft te maken met de vrije wil.

Schermsgebruik hoeft niet intelligent of productief te zijn. Schermhangen is prima. Als het maar de bedoeling was.

Ben je je bewust van je eigen (sociale) normen?

Zijn de normen voor iedereen verschillend?

Ben jij online anders dan offline?

Wijst jouw morele kompas online hetzelfde als offline?

samenleven in de digitale wereld

Code van gezamenlijkheid: wat zijn goede gewoontes in samenzijn in de moderne wereld?

Morele mist: hoe kunnen we zuiver (blijven) communiceren?

Marleen Stikker: Alle digitale gereedschappen zijn bedacht voor een specifieke taak, en daarmee NIET NEUTRAAL.

technologie is niet neutraal

Prikkelende vraag (interesse wekken)

Wat gebeurt er precies? (voorkant, expliciet)

Waarom gaat het zo? Wat zijn de intenties? (achterkant, impliciet)

Hoe kun je dit veranderen of gebruiken? (link beroepen, bedrijven)

Wat vind je? (groeiend moreel kader)

Wenselijk: Moet je techniek inzetten om de maatschappij te verbeteren? 'Het is goed'

Gewenst: Moet je techniek inzetten om individuele behoeftes te bevredigen? 'Ik wil'

Hoe blijven we ons zelf en samen bewust van het effect van technologie?

Hoe zet je de macht in die je hebt?

Hoe denk jij over technologie? Wat is jouw narratief?

Verandert technologie de samenleving?

Zijn we door de behoefte aan bevestiging vatbaar voor fake news?

Waar in laat jij je graag bevestigen?

Welke overtuigingen heb jij?

Bestaat de werkelijkheid nog in een wereld van deep-fakes?

Hoe herken je de de waarheid?

Kunnen we nog wel zonder voortdurende digitale complimenten?

In hoeverre ben je verantwoordelijk voor je (online) keuzes en gebruik van technologie?

In hoeverre neem je die verantwoordelijkheid?